

ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА И СТРУЧНА СЛУЖБА КРУШЕВАЦ

37000 Крушевац, Чолак Антина 41, тел: 037 427 811 факс: 037 421 912 e-mail: kontakt@poljostanica.com

БРОЈ 1

БИЛТЕН

ЈАНУАР 2017

САДРЖАЈ

1. Мере контроле азијскевоћнемушице-Drosophila suzukii-Дипл.инж. Сандра Милетаковић	3
2. Негативно дејство зимских мразева на винову лозу - Дипл.инж.Живомир Николић.....	3
3. Упис у Виноградарски регистар -Дипл.инж.АЕ Зоран Старица.....	4
4. Минерални елементи у исхрани биљака- Дил.инж.Сњежана Вујиновић.....	5
5. Органско ђубриво - Глистењак -Дипл.инж.Немања Константиновић.....	6
6. Исхрана овнова – Дипл.инж.Драган Гуњак.....	6
7. Доминантне цене воћа и поврћа (кванташке пијаце).....	8
8. Доминантне цене живе стоке (сточне пијаце)	8

ЗАШТИТА БИЉА

МЕРЕ КОНТРОЛЕ АЗИЈСКЕ ВОЋНЕ МУШИЦЕ- DROSOPHILASUZUKII

У засадима воћа и винове лозе током 2016.године регистровано је присуство јединки азијске воћне мушице, и то у зрелим засадима купине, малине, брескве, винове лозе и смокве.

Одрасле јединке *Drosophilasuzukii* величине су око 3 мм. Мужјаци су са тамним пегама на предњим крилима и два чешља на предњим ногама, док женке имају карактеристичну тестерасту легалицу којом засецају покожицу плода у који полажу јаја. Једна женка у току свог животног века положи 600 јаја (у просеку око 400). Јаја азијске воћне мушице су овална и величине до 0,6 мм. Ларве су беле боје и величине до 4 мм, док су лутке величине до 3 мм и браон боје.

Биљне врсте на којима се храни воћна мушица најосетљивије су и у опасности у време зрења. Штете које може да изазове су и до 100%. Женке полажу јаја у здраве плодове у фази зрења. На температурама које тренутно владају у нашим условима за пиљење ларви потребно је 7-8 дана. Услед исхране ларви плодови потпуно пропадају.

Мере контроле:

1. Постављање великог броја клопки за масовно изловљавање у циљу смањења броја инсеката како за смањење тренутних штета, тако и за редукацију броја адулта за презимљавање.
2. Користити клопке направљене од пластичних флаша са црним вином, јабуковим сирћетом и неколико капи детерџента.
3. Неопходно је скратити интервал брања плодова у циљу што бржег склањања плодова са њиве.
4. Спровођење санитарних мера је сталан и обвезан део у борби против овог штетног организма. Остављањем заражених плодова на стаблу доприноси се повећању броја инсеката. Уклањање и спаљивање плодова је обавезна мера, као и контрола гајбица и друге опреме у којој се могу задржати плодови са ларвама и преносити из једног региона у други.
5. Обавезна хигијена ивица парцела у којима се налазе дивље купине и друге биљне врсте које могу бити домаћини овој штеточини.
6. Хемијске мере контроле могу допринети смањењу броја одраслих инсеката, али не и јаја и ларви који су у заштићеном плоду. Ова мера има ограничено дејство, али у нашој земљи и не постоје регистровани инсектициди за њено сузбијање.

Спровођење расположивих мера контроле треба да се спроведе на подручју целог региона где су заступљене воћарске и виногорске културе јер парцијална контрола појединачних парцела оставља и даље могућност умножавања инсеката и даје слабе резултате.

Сандра Милетаковић, дипл.инж.

ВИНОГРАДАРСТВО

НЕГАТИВНО ДЕЈСТВО ЗИМСКИХ МРАЗЕВА НА ВИНОВУ ЛОЗУ

Винова лоза је најотпорнија према мразевима у току зимског мировања. У зависности од јачине мраза и припремљености чокота за зиму, могу да измрзну окца, ластари и вишегодишњи делови чокота.

Уколико се температура ваздуха у току зиме спусти на -15°C до -18°C , може да измрзне изванредан број окца код сорти винове лозе које су слабо отпорне према мразевима и поред тога што су ластари добро сазрели. Температура од -18°C до -20°C је граница издржљивости окца сорти *Vitis vinifera* према зимским мразевима. Генерално, окца разних сорти Витис винифера у разним условима средине код добро сазрелих ластара мрзну на температури од -18°C до -24°C . Ластари измрзавају на температури од -26°C , а на температури нижој од -26°C могу да измрзну и вишегодишњи делови чокота.

Иначе све сорте нису подједнако осетљиве и не измрзавају подједнако на истој температури. Сорте из севернијих крајева (И.Ризлинг, Р.Ризлинг, Совињон, Семијон, К.Совињон, М.Хамбург и др.) отпорније су према ниским температурама, док су сорте које потичу из јужних и топлијих крајева (Кардинал, Афус – Али, Вранац, Смедревка и др.) мање отпорне.

Степен измрзавања може да се утврди на разне начине. Најчешће се утврђује прављењем пресека појединих органа (окце, ластар). Измрзло окце је на пресеку жућкастосмеђе или црне боје, док је неоштећено окце зелене боје. У зависности од јачине мраза, окце може бити уништено у потпуности или само главни пупољак, док суочице могу остати неповређене. Промрзли ластари су на пресеку такође жућкасто смеђе боје, а неоштећени зелене боје.

Степен измрзавања окаца може се утврдити и методом изазивања вегетације. За испитивање је потребна осветљена просторија са константном температуром од 25⁰С. Ластари се режу на резнице (виоке) са по једним окцем и стављају кроз перфорирану лимену плочу или стиропор у посуду са водом. Воду треба мењати сваких седам дана.

Неоштећена окца после 10 до 12 дана почињу да бубре и развијају се у ластариће, док оштећена не крећу. Због ниских температура које су у првој декади јануара у Расинском округу достизале од -18⁰ С до -22⁰ С, постоји опасност да је дошло до измрзавања окаца код осетљивих сорти, а нарочито на високим узгојним облицима која су се налазила изнад површине снежног покривача. У овом случају, резидбу треба одложити све док не прође опасност од појаве јаких мразева. У случају утврђеног измрзавања, резидбом треба оставити већи број окаца по чокоту од уобичајеног.

Дипл.инж.Живомир Николић
ПССС Крушевац

АГРОЕКОНОМИЈА

УПИС У ВИНОГРАДАРСКИ РЕГИСТАР

Сви произвођачи који су уписани у Регистар пољопривредних газдинстава, а имају парцеле под виновом лозому складу са Законом о вину, имају обавезу уписа у виноградарски регистар. Упису подлежу сва физичка лица, правна лица и предузетници који обрађују најмање 0,10 ха винограда, као и они произвођачи који обрађују мање од 0,10 ха, а грожђе стављају у промет.

Основни циљ уписа је да се тачно утврде површине под виновом лозом и производни потенцијал, што представља обавезу у процесу усклађивања са стандардима ЕУ. Упис у регистар врши се на основу захтева који се подноси најближој канцеларији која је овлашћена за упис. За Расински УО то је канцеларија у Александровцу (Центар за виноградарство -29.новембра 21, Горан Судимац 060/6010188). Уз попуњен захтев предаје се и следећа документација:

- Извод из Регистра привредних субјеката,
- Доказ о власништву над одређеним парцелама, односно Извод из катастра непокретности и копије планова за парцеле на којима се налазе виногради који се уписују у регистар, уговор о закупу, коришћењу, односно документ којим се потврђује да произвођач производи грожђе на датим парцелама.

Произвођач је у обавези да сваке године пријави евентуалне промене о годишњој производњи грожђа.

Зашто је потребно уписати се у виноградарски регистар :

- Да би могли да користе подстицаје у виноградарској производњи,
- Да би могли да продају грожђе овлашћеној организацији,
- Неизбежан услов за добијање ознаке географског порекла вина.

Дипл.инж. АЕ Зоран Старицац

МИНЕРАЛНИ ЕЛЕМЕНТИ У ИСХРАНИ БИЉАКА

Правилна исхрана биљака подразумева да биљке имају на располагању довољне количине свих потребних храњивих елемената као и оптималану рН вредност земљишта и потребну количину лакоприступачне воде. Свака биљна врста има одређене специфичности у погледу хранива, које се мењају у зависности од фазе развоја у којој се биљка налази.

Основни елементи у биљним ткивима су сви они елементи који су потребни биљкама како би могле да заврше свој животни циклус, односно њихова улога у метаболизму биљака не може бити замењена ни са једним другим елементом. Подела есенцијалних елемената који су присутни у биљним ткивима углавном се своди на макроелементе, микроелементе и на корисне елементе. Макроелементи се усвајају у највећим количинама, а то су пре свега азот (N), фосфор (P), калијум (K), калцијум (Ca), магнезијум (Mg) и сумпор (S). Микроелементи као што су гвожђе (Fe), бор (B), манган (Mn), бакар (Cu), цинк (Zn), молбиден (Mo) и хлор (Cl), се у биљним ткивима налазе у најмањим концентрацијама. Подела на макро и микроелементе се односи само на количину елемената коју биљке усвоје, а не на важност коју ови елементи имају у биљном метаболизму, односно може се рећи да су сви елементи подједнако важни за живот биљака.

Данас се врло често оптимална исхрана биљака везује само за високе приносе иако то није основни критеријум по коме би се требала оцењивати снабдевеност биљака појединим хранивима. Проблем минералне исхране биљака, као и примена ђубрива, мора пре свега да задовољи захтеве везане за висину и квалитет приноса, хемијски састав биљних производа, њихово здравствено безбедно стање, загађење земљишта као и укупног екосистема. Уколико потребни елементи нису присутни у довољној количини у земљишту, биљке испољавају визуелне симптоме недостатака, које је могуће кориговати или спречити додавањем потребних елемената применом адекватних врста и количина ђубрива. Симптоми недостатака могу настати и услед деловања неких стресних фактора током пораста биљака. Најпоузданији метод за одређивање количине храњивих елемената у земљишту јесте да се редовно ради контрола плодности земљишта. Узорковањем и хемијском анализом земљишта пољопривредни произвођачи добијају препоруку о правином ђубрењу у смислу врсте и количине ђубрива, као и времена и начина примене. Ова мера доводи до значајне рационализације употребе ђубрива.

Недостатак неког храњивог елемента јесте када је концентрација неког од елемената толико ниска да су видљиви специфични симптоми недостатка или њихов низак ниво директно утиче на висину приноса. При оптималаном нивоу храњивих материја, биљке остварују високе приносе доброг квалитета, а додате количине хранива применом органских и минералних ђубрива не утичу на повећање приноса. Вишак или токсичност се јавља када је концентрација есенцијалних или других елемената толика да утиче на смањење пораста биљака као и на висину приноса. У њиховом екстремном вишку, поред појаве токсичних симптома код неких елемената, може доћи и до поремећаја у исхрани биљака. Такође, вишак неког од храњивих елемената представља проблем и са финансијске стране јер непотребно повећава улагања у пољопривредну производњу.

Сњежана Вујиновић, дипл.инж.

ОРГАНСКА ПРОИЗВОДЊА

ОРГАНСКО ЂУБРИВО – ГЛИСТЕЊАК

Глистењак је намењен за поправку физичко – хемијских и микробиолошких особина земљишта са мањим садржајем органске материје и за гајење различитих биљних врста у повртарству и холтикултури, са количином од 2 – 10 т/ха годишње.

Може се користити за различите биљне врсте, посебно за поврће, травњаке, цвеће и украсно биље, које се гаји на различитим земљиштима у пољу и заштићеном простору, посебно на земљиштима са мањим садржајем органске материје. Може се примењивати и за поправљање физичких и биолошких особина тла, хранидбеног режима биљака и као елемент различитих органско – минералних супстрата.

Само на плодном и незагађеном земљишту има кишних глиста, а то је основ да се специфичне компосне глисте користе за производњу органског ђубрива глистењака. Глистењак је богат хумусом (до 25%), сиромашан азотом (1-1,7%), али садржи високе количине фосфора (до 240 мг на 100 г) и калијума (до 1400 мг на 100 г) као и значајне микроелементе (цинк, бакар, манган, гвожђе). Користи се у смеси за земљиштем и то за сиромашна земљишта један део глистењака према 10 делова земљишта, а за плодна земљишта у односу 1:6. Ове смеше глистењака се користе за узгој расада и у заштићеном простору, а као ђубриво користи се у количини од 0,2 – 5 кг на м².

Дипл.инг.Немања Константиновић

СТОЧАРСТВО

ИСХРАНА ОВНОВА

Висока плодност оваца не зависи само од женских грла већ и од мушких јединки. Како је за оплодњу оваца у стаду неопходан мали број овнова, њиховој исхрани се мора посветити велика пажња, без обзира на цену оброка. Наиме, таква „инвестиција“ ће се вишеструко отплатити кроз повећан број добијене јагњади.

Исхрана у периоду мировања. Исхрана у фази када се овнови не припремају и не користе за приплод има за циљ да одржи грло у доброј кондицији. За ову сврху може да буде довољна и квалитетна паша у току вегетације, односно квалитетно сено и силажа у току зиме.

Исхрана у периоду припреме за сезону припуста. У овом периоду овнови се побољшаном исхраном припремају за сезону припуста. Циљ овакве исхране је поправка кондиције (уколико је потребно), као и повећање обима сперматогенезе (производње семена) и виталности сперматозоида. С обзиром да је у периоду припреме овнова квалитет пашњака лош (крај лета), оброк се мора допуњавати квалитетним сеном и концентратом (400 – 500 грама / дан).

Исхрана у сезони припуста. Потребе за производњу сперме, чак и код животиња које се интензивно користе за приплод су мале, тако да их је тешко количински изразити. Због тога побољшања исхране у сезони пре и током припуста служи као стимулација организма, са циљем да грло произведе квалитетну сперму и да остане у одговарајућој кондицији. Наиме, величина и функција тестиса је посебно осетљива на ниво исхране. Код овнова је запажено да се маса тестиса, при недовољној или одговарајућој исхрани, брже смањује и повећава од телесне масе. То је и објашњење за побољшане резултате које постижу овнови који се добро хране у периоду припреме и сезоне припуста.

У сезони припуста неопходно је свакодневно издвајати овнове и прихрањивати их концентратима и сеном. У стадима где се врши контролоисано парење, овнови са овцама у еструсу проводе ујутро 4 сата, након чега се издвајају и одмарају 4 сата, па још једном враћају у исту групу 4 сата предвече. При пуштању овако храњених грла у стадо оваца, овнови ће интензивно тражити грла у еструсу, а не храну.

У току сезоне овнови могу и да се прихрањују током ноћи, да не би значајно изгубили кондицију. Количина сена треба да се ограничи на 1 – 1,5 килограма/дан. Током зиме може да се даје квалитетна силажа (4 – 5 килограма/дан), као и сочни плодови као што је мрква. Не препоручује се давање шећерне репе. У летњем периоду може да се користи и зелена храна (10 – 12 килограма/дан). Како кабаста храна не може да задовољи све поребе овнова потребно је да у оброку буде и концентроване хране (0,5 – 1,0 килограма/дан, па и више) Једноставна смеша концентрата за овнове може имати следећи састав: прекрупа овса 50%, прекрупа кукуруза 25%, пшеничне мекиње 15% и сачма сунцокрета 10%. У традиционалном овчарству понегде се практикује да се овновима који се интензивно користе даје 2 – 3 јајета или 2 – 3 литра обраног млека на дан као извор протеина. Уместо тога, једноставније и практичније је користити одговарајућу смешу концентрата.

Ма како добро храњени, овнови током сезоне припуста увек изгубе на телесној маси. Међутим, ако су грла добро храњена и припремљена ти губици су мањи па их је касније лакше вратити у приплодну кондицију. После завршене сезоне парења, оброк се постепено смањује до уобичајене количине, водећи рачуна о истрошености овна. Посебно добро треба хранити и неговати овнове за приплод.

Дипл.инг. Драган Гуњак

*Поштовани пољопривредни произвођачи посетите интернет страницу
www.agroponuda.com
или нам се обратите уколико ВИ желите да понудите свој производ.*

AGROPONUDA
BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

Број објављених агропонууда у децембру	7
Број реализованих агропонууда	2

Cene voća i povrća - kvantitativne cijene u Srbiji za period 02.- 08.01.2017. godine

Jedinica mere din/kg	Centralna Srbija			Vojvodina	
	Beograd	Kraljevo	Niš	Novi Sad	Subotica
Banana (Banana)	95	100			
Grejfrut (Grapefruit)	100	100	110		
Grožđe-belo ostalo (Grapes-white others)	200				
Jabuka-Ajčared (Apples-lsared)	40		40		
Jabuka-Deišes zlatni (Apples-Golden Delicious)	45		40		
Jabuka-Greni Smit (Apples-Greny Smith)	45		40		
Jabuka ostala (Apples-other)	65	30			
Kivi (Kiwi)	125	100	110		
Kruška (Pear)	110	100	80		
Limun (Lemon)	95	100	90		
Mandarina (Tangerine)	90	110	100		
Nar (Pomegranate)	150		140		
Orah (Walnut)	600				
Pomorandža (Orange)	75	100	65		
Jedinica mere din/kg					
Centralna Srbija			Vojvodina		
Beograd	Kraljevo	Niš	Novi Sad	Subotica	
Brokoli (Broccoli)	190		250		
Karfiol (Cauliflower)	140	250	150		
Kravlavac-saladni (Cucumber for salad)	220		170		
Krompir (Potato)	25	30	25		
Kupus (Cabbage)	15	20	20		
Luk beli (Garlic)	500	500	450		
Luk-omi (Onion)	23	30	30		
Paprika-babura (Pepper-babura)	185				
Paprika-ostala (Pepper-other)	230		230		
Paradajz (Tomato)	145		120		
Pasulji-beli (Beans white)	205	200	200		
Praziluk (Leek)	60	100	60		
Tikve (Zucchini)	220		250		
Zelena salata-komad (Lettuce-piece)	50				
Šargarepa (Carrot)	35	30	35		

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 02.- 08.01.2017. godine

Jedinica mere din/kg	Težina/uzrast	Rasa	Centralna Srbija								Vojvodina					Dominantna cena-Srbija							
			Beograd	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad		Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin		
Bikovi	>500kg	SM				230																	
Dviske	sve težine	sve rase	200	150	130																		
Jagnjad	sve težine	sve rase	300	280	260	250	300	300	300	300	300		300		270							300	
Jarad	sve težine	sve rase	170	200	180	230	200								220							200	
Junad	350-480kg	sve rase								230													
Junad	>480kg	sve rase							220					220		250						220	
Koze	sve težine	sve rase			120	150	120				140											120	
Krave za klanje	sve težine	HF													140								
Krave za klanje	sve težine	SM	130		160			150	150						150							150	
Krmače za klanje	>130kg	sve rase			100	90	120								130								
Ovca	sve težine	sve rase	130	120	120	150	150		120	170	150		120		100							120	
Prasad	16-25kg	sve rase	220	220	230	200	220	250	200	250	200		220		200							220	
Prasad	<=15kg	sve rase	220			220	240	200	250				240										
Telad	80-160kg	SM				340			360	330	380												
Tovljenici	80-120kg	sve rase	160	170	150	160	160		140	160			170		150							160	
Tovljenici	>120kg	sve rase	160	130									140		140							140	
Šilježad	sve težine	sve rase			160				220	230													